

HAJABÁCS ZSUZSA

Fordító- és tolmácsképzés: magyar nyelv és kultúra és
angol nyelv és kultúra szakpárosításban

MA, 10. félév

Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

Közép-európai Tanulmányok Kara

Témavezető:

PhDr. Szabó Mihály Gizella, PhD.
egyetemi docens, SK KFE

TÖRTÉNELMI SZEMÉLYISÉGEK NEVÉNEK HASZNÁLATA A SLOVAKIA.TRAVEL ÉS VISITSLOVAKIA.COM PORTÁLOK FORDÍTÁSAIBAN

***Kulcsszavak:** fordítás; történelmi személynevek; turizmus*

Dolgozatom célja a visitslovakia.com és slovakia.travel internetes turisztikai portálok szövegeiben szereplő történelmi személyiségek neveinek fordítási stratégiáinak elemzése. Szlovákiában 1991-ben lépett érvénybe az a helyesírási szabály, miszerint az 1918 előtti magyar családneveket a szlovák kiejtés szerint, a szlovák abc betűit használva kell írni. Így lett például a Pálffyból Pálfi, a Zichyből Ziči és a Pázmányból pedig Pázmaň. A következő problémát az uralkodók és szentek nevei jelentik, amelyeknek vannak elfogadott és használatba vésődött idegen nyelvi formái is – amelyeket azonban nem minden esetben használnak a fordítók. Kutatásom célja tehát feltárni, hogy a magyar történelmi személyiségek nevei hogyan szerepelnek a szlovák nyelvű turisztikai szövegek magyar és angol nyelvű fordításaiban.

Vizsgálatom során a következő kutatási kérdésekre kerestem a választ:

- (1) Mennyire különböznek/egyeznek a két turisztikai portál szövegei tartalmi szempontból? A mindkét oldalon szereplő szövegek átolvasása után nyilvánvaló volt, hogy a visitslovakia.com inkább az általános információkra fókuszált, míg a slovakia.travel bővebb információkat biztosított a helységek és turisztikai látványosságok történelméről és a körülöttük található műemlékekről.
- (2) Milyen fordítói stratégiákat alkalmaznak a két portál fordítói? Ebben a részben az összes megjelenő személynevet vizsgáltam, nem csak azokat, amelyek mindkét oldalon szerepeltek. Leggyakrabban behelyettesítést és átvitelt használtak a fordítók. Tükörfordítás ritkán fordult elő, modifikációval egyáltalán nem találkoztam.
- (3) Mennyire különböznek/egyeznek a két portálon felhasznált fordítási stratégiák? E kutatáshoz leszűkítettem a kört arra a tizenöt személynévre, amelyek mindkét portálon szerepeltek. A két weboldal fordítói hasonlóan gondolkodtak: a magyar fordítóknál a behelyettesítés, míg az angoloknál az átvitel volt a leggyakoribb. Az angol szövegeknél ez azért jelenthet hátrányt, mivel a legtöbb magyar személynév volt, ami a szlovák formájában került az angol szövegbe – az angol olvasónak így nehezebbé eshet azonosítani, pontosan kiről is van szó.

Kutatásom végére tehát elmondható, hogy a visitslovakia.com és slovakia.travel szövegei bár tartalmilag sok mindenben különböznek, fordítási stratégiáik gyakran megegyeznek. A leggyakrabban alkalmazott fordítási stratégiák a behelyettesítés és az átvitel.